

Ο Φάρος της Αλεξάνδρειας

Ο **Φάρος της Αλεξάνδρειας** θεωρείται ένα από τα Επτά Θαύματα του αρχαίου κόσμου. Κατασκευάστηκε τον 3ο αιώνα π.Χ. και παρέμεινε σε λειτουργία ως την πλήρη καταστροφή του μετά από δύο σεισμούς τον 14ο αιώνα μ.Χ. Ήταν ένας πύργος συνολικού ύψους 140 μέτρων και ήταν για εκείνη την εποχή το πιο ψηλό οικοδόμημα του κόσμου μετά τις πυραμίδες του Χέοπα και του Χεφρήνου. Κατασκευάστηκε από κομμάτια άσπρης πέτρας και ήταν δομημένος σε τέσσερα επίπεδα. Το χαμηλότερο ήταν η τετράγωνη βάση, το δεύτερο ήταν ένα τετράγωνο κτίσμα, το τρίτο οκτάγωνο κτίσμα και το τέταρτο το ψηλότερο ένα κυκλικό κτίσμα και στην κορυφή είχε το άγαλμά του Ποσειδώνα. Στο τέταρτο επίπεδο υπήρχε ένας καθρέπτης που αντανακλούσε το

φως του ήλιου κατά τη διάρκεια της μέρας ενώ το βράδυ έκαιγε μία φλόγα για να προειδοποιεί τα διερχόμενα πλοία.

Ο φάρος κατασκευάστηκε σε ένα μικρό νησάκι που το έλεγαν φάρος και ήταν λίγο έξω από το λιμάνι της Αλεξάνδρειας. Το νησί έδωσε το όνομα στο οικοδόμημα κι όχι το αντίθετο. Συνδεόταν με την πόλη της Αλεξάνδρειά με μιά γέφυρα, που έχει επτά στάδια, το λεγόμενο Επταστάδιο

Επειδή η διαμόρφωση του λιμανιού και της ευρύτερης περιοχής ήταν επίπεδη δεν υπήρχε κάτι που να προειδοποιεί τα διερχόμενα πλοία αλλά και να τα βοηθά να μπουν στο λιμάνι Ο φάρος χτίστηκε από τον μηχανικό Σώστρατο τον Κνίδιο.

Μετά τον απρόοπτο θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου ο Πτολεμαίος ο πρώτος στρατηγός του Μεγάλου Αλεξάνδρου ανακήρυξε τον εαυτό του βασιλιά της τεράστιας αυτοκρατορίας που δημιούργησε ο Μέγας Αλέξανδρος το 305 π.Χ. Κατά την περίοδο της βασιλείας του ξεκίνησε και η κατασκευή αυτού του μεγαλουργήματος αλλά δεν πρόλαβε να το δει ολοκληρωμένο αφού πέθανε το 283 π.Χ. Ο γιος του, Πτολεμαίος ο δεύτερος, είδε το έργο να ολοκληρώνεται δώδεκα χρόνια από την έναρξη της δόμησής του το 270 π.Χ. .

Όταν ολοκληρώθηκε το 270 π.Χ., έπειτα από 12 κοπιαστικά χρόνια και τόνους χρήματος, περιλήφθηκε δικαίως στα επτά θαύματα του κόσμου ως τεχνολογικό και αρχιτεκτονικό πρότυπο και όλοι μονολογούσαν πόσο κρίμα ήταν που πέθανε ο Πτολεμαίος ο πρώτος χωρίς να δει το όραμά του να γίνεται πραγματικότητα. Αρχικά τον έλεγαν «Πυρφόρο Πύργο», τελικά επικράτησε το «Φάρος», γεννώντας την αντίστοιχη έννοια και στις λατινογενείς γλώσσες.

Ήταν όμως και σύμβολο της κυριαρχίας των Πτολεμαίων στην περιοχή. Οι Πτολεμαίοι υποστήριζαν την ανάπτυξη των γραμμάτων και των τεχνών και ήθελαν έργα όπως ο Φάρος και η Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας να κοσμούν τη σπουδαία πόλη, η οποία πλέον ήταν υπό την ηγεμονία τους.

Ο φάρος κατάφερε να διασωθεί από την αιματοβαμμένη ιστορία της Αιγύπτου και να κοσμή την είσοδο του λιμανιού ως το 1323 μ.Χ. Οι μεγάλοι σεισμοί που έπληξαν την Αλεξάνδρεια το 796, το 1303 και το 1323, ήταν η αιτία που καταστράφηκε. Η χαρακτηριστική βολή του ήρθε το 1477 μ.Χ., όταν ο μαμελούκος σουλτάνος της Αιγύπτου, Καϊτ-μπέης, χρησιμοποίησε τα συντρίμια του Φάρου για να χτίσει το κάστρο του πάνω στο νησάκι το οποίο υπάρχει μέχρι και σήμερα.

Την τότε εποχή τα έργα αφιερώθηκαν πάντα στον βασιλιά και χώρος για άλλο όνομα δεν υπήρχε. Ο Σώστρατος όμως δεν θα το άφηνε να περάσει έτσι αυτό, καθώς ήταν σπουδαίος αρχιτέκτονας και ήθελε και το δικό του όνομα πάνω στον Φάρο, αλλά και να το αφιερώσει στους διερχόμενους ναυτικούς. Ο Λουκιανός αναφέρει ότι ο Σώστρατος σκάλισε πράγματι μια αφιερωματική επιγραφή στον Φάρο της Αλεξάνδρειας που έγραφε: **«Σώστρατος του Δεξιφάνη του Κνίδιου προς τους θεούς που προστατεύουν τους ναυτιλλομένους»**. Ήξερε βέβαια πως κάτι τέτοιο δεν θα άρεσε από τον ματαιόδοξο Πτολεμαίο βασιλιά, κι έτσι έκανε ένα τέχνασμα. Κάλυψε την επιγραφή με μια στρώση γύψου, στην οποία έγραψε το όνομα του ηγεμόνα της Αιγύπτου, Πτολεμαίου του δεύτερου, γνωρίζοντας πως μέσα σε λίγο καιρό ο γύψος θα καταστρεφόταν, η στρώση θα έπεφτε και θα φανεωνόταν επιτέλους ο πραγματικός δημιουργός του θαύματος!

Ο φάρος εκτός από την θαυμαστή του κατασκευή, περιλάμβανε πολλές εφαρμογές αυτόματων μηχανισμών, υδραυλικών οργάνων, κατόπτρων, δείγματα των τεχνολογικών ικανοτήτων της εποχής.

Υπάρχουν πολλές αναφορές για έργα τέχνης με αυτοματισμούς όπως ένα άγαλμα που το δάχτυλό του ακολουθούσε την τροχιά του ηλίου στη διάρκεια της ημέρας, ένα άλλο που σήμαινε τις ώρες της ημέρας με ποικίλες και μελωδικές φωνές, ένα άλλο που έδινε το σύνθημα του συναγερμού όταν ερχόταν εχθρικός στόλος, που δεν ήταν ακόμα ορατός.

Για τη συντήρηση της φωτιάς χρειαζόνταν τεράστιες ποσότητες ξύλων που τις μετέφεραν με άλογα και μουλάρια από το εσωτερικό κυκλικό δάπεδο που ένωνε τη βάση μέχρι το ψηλότερο σημείο του φάρου. Ο φάρος έπεσε σε αχρηστία από τους σεισμούς αλλά και πιθανόν επειδή τα φύλλα του ορειχάλκινου κατόπτρου να έγιναν νομίσματα.

Δεκαέξι αιώνες άντεξε ο φάρος τις τρικυμίες της ανοικτής θάλασσας και τους συχνούς μεγάλους σεισμούς.

Έτσι ένας μεγάλος σεισμό το 1323πχ, τα "κομμάτια" του ενός από τα Επτά Θαύματα του Κόσμου

σκορπίστηκαν στο βυθό της Αλεξανδρινής θάλασσας.

Το 1994 βρέθηκαν μερικές εκατοντάδες κομμάτια του Φάρου, από την τοιχοποιία αλλά και μερικά αγάλματα, στη θάλασσα γύρω από την Αλεξάνδρεια

Πηγές:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A6%CE%AC%CF%81%CE%BF%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%91%CE%B%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82

<http://greekworldhistory.blogspot.com/2013/11/blog-post.html>

<https://www.newsbeast.gr/portrait/arthro/2703614/o-architektonas-tou-farou-tis-alexandrias-pou-toso-demonia-xegelase-ton-ptolemeo>